

Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid SP TNO

Update: augustus 2021

Inleiding

Stichting Pensioenfonds TNO (SP TNO) sluit, als onderdeel van haar Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid, bedrijven uit die ‘non-compliant’ zijn aan de United Nations Global Compact Principles (UN GCP). Dit zijn tien universele principes waar bedrijven wereldwijd zich aan zouden moeten houden voor een duurzame bedrijfsvoering. De principes gaan bijvoorbeeld over het bestrijden van omkoping en afpersing, kinderarbeid, discriminatie en initiatieven om het milieubesef te vergroten. **Bijlage I** bevat een overzicht van de 10 UN Global Compact Principles.

In aanvulling op bovenstaande heeft het bestuur van SP TNO bepaald dat ondernemingen die >5% van hun omzet uit de productie en/of verkoop van tabak halen, uitgesloten worden van belegging in de discretionaire mandaten. De criteria die gelden voor deze uitsluitingen zijn opgenomen in **Bijlage III** en **Bijlage IV**.

Verder zijn er bedrijven die op grond van de Nederlandse wetgeving uitgesloten dienen te worden. Het gaat in dat geval om ondernemingen die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van clustermunitie. Deze lijst van namen wordt in de regel een keer per jaar bijgewerkt.

Daarnaast wenst het pensioenfonds niet te beleggen in landen waartegen door de Verenigde Naties en/of Europese Unie sancties zijn opgelegd. Meer specifiek gaat het dan om obligaties uitgegeven door gesanctioneerde landen. Zie **Bijlage II** voor de uitsluitingsvoorwaarden.

Nieuw is dat het pensioenfonds ook niet meer wil investeren in ondernemingen die substantiële opbrengsten genereren voor landen die weliswaar niet onderworpen zijn aan brede internationale sancties, maar die wel beschuldigd worden van het schenden van mensenrechten. Dit zijn de zogenaamde State Owned Entities (SOE's). De richtlijnen die gelden om als zodanig te worden aangemerkt, zijn terug te vinden in **Bijlage V**.

Uitsluitingslijsten

- **Bedrijfsuitsluitingen**

Onderstaande tabel toont op kwartaalbasis hoeveel unieke bedrijven SP TNO op dit moment uitsluit.

	2018				2019				2020				2021		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
Non-compliant	30	42	43	45	44	54	67	67	111	110	135	319	332	322	287

Het aantal ondernemingen dat wordt uitgesloten vanwege ernstige schending van de UN GCP, is in Q3 (Q/Q) fors gedaald, van 322 naar 287. Dit heeft te maken met het feit dat Sustainalytics, als onderdeel van een project voor kwaliteitsverbetering, het universum heeft opgeschoond. Hierdoor is een aantal entiteiten niet meer opgenomen in de Global Standards Screening. Een groot deel van deze entiteiten heeft een status ‘inactive’ of ‘extinct’ (bijvoorbeeld als gevolg van overname, liquidatie etc.) gekregen en bevatten geen actieve securities.

In onderstaand overzicht staan de belangrijkste uitsluitingsgronden weergegeven.

Uitsluitingscriteria	Omschrijving	Aantal bedrijven
principle 1	Bedrijven dienen de internationaal aanvaarde mensenrechten te steunen en te respecteren.	30
principle 2	Bedrijven dienen zich er steeds van te vergewissen dat zij niet medeplichtig zijn aan schending van mensenrechten.	79
principle 3	Bedrijven dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te steunen.	5
principle 7	Bedrijven dienen voorzorg te betrachten bij hun benadering van milieu-uitdagingen.	19
principle 10	Bedrijven dienen elke vorm van corruptie tegen te gaan, inclusief afpersing en omkoping.	37
Tobacco producers		74
Tobacco retailers		35
Clustermunitie		3
State Owned Entities		5
Totaal		287

Verder is vermeldingswaardig dat een Zuid-Koreaanse onderneming die jarenlang actief was bij de productie van clusterbommen, heeft aangegeven de clustermunitie-activiteiten te zullen afstoten. Als gevolg hiervan is het aantal clustermunitiebedrijven waarin niet belegd mag worden, gedaald van 4 naar 3.

- **Landenuitsluitingen**

Bij de uitsluitingsgronden voor landen ligt de nadruk op door de VN en/of EU ingesteld wapenembargo en/of de aanwezigheid van gerichte maatregelen (‘targeted measures’) tegen de centrale overheid (waaronder de regeringsleider, het staatshoofd of de huidige machthebbers) zoals een reisverbod en het bevriezen van tegoeden.

Per Q3 2021 sluit pensioenfonds TNO 13 landen uit, dat zijn er evenveel als in het vorige kwartaal. Uitsluiting betekent dat het pensioenfonds niet belegt in staatsobligaties die zijn uitgegeven door de betrokken landen.

Watchlist

Het beleid van SP TNO is om ‘non-compliant’ bedrijven uit te sluiten, niet de ondernemingen die op de watchlist staan. Desalniettemin vindt het Bestuur belangrijk om ook de bedrijven te monitoren die op deze lijst voorkomen daar deze ondernemingen een gerede kans hebben om uiteindelijk op de non-compliant lijst te belanden als controverses escaleren.

Op dit moment staan 419 bedrijven op de watchlist. Dit aantal is vanwege de opschoningsactie ten opzichte van vorig kwartaal (490-tal) fors gedaald.

	2018				2019				2020				2021		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
Watchlist	74	78	84	89	89	88	113	116	176	181	192	439	449	490	419

Uitvoering beleid

De ‘non-compliant’-lijsten worden gedeeld met onze discretionaire vermogensbeheerders, voorzien van de instructie om af te zien van een belegging in de ondernemingen en landen (i.e. staatsobligaties uitgegeven door die landen) die voorkomen op de lijsten.

Namens SP TNO signaleert custodian Caceis op dagbasis of de managers van separate mandaten zich houden aan de ‘non-compliant’-lijsten. Ingeval van een overtreding, wordt van de vermogensbeheerder geëist dat afscheid wordt genomen van de belegging.

Bijlage I: The Ten UN Global Compact Principles

The UN Global Compact's ten principles in the areas of human rights, labor, the environment and anti-corruption enjoy universal consensus and are derived from:

- The Universal Declaration of Human Rights
- The International Labor Organization's Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work
- The Rio Declaration on Environment and Development
- The United Nations Convention Against Corruption

The UN Global Compact asks companies to embrace, support and enact, within their sphere of influence, a set of core values in the areas of human rights, labor standards, the environment and anti-corruption:

Human Rights

- [Principle 1](#): Businesses should support and respect the protection of internationally proclaimed human rights; and
- [Principle 2](#): make sure that they are not complicit in human rights abuses.

Labor

- [Principle 3](#): Businesses should uphold the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;
- [Principle 4](#): the elimination of all forms of forced and compulsory labor;
- [Principle 5](#): the effective abolition of child labor; and
- [Principle 6](#): the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.

Environment

- [Principle 7](#): Businesses should support a precautionary approach to environmental challenges;
- [Principle 8](#): undertake initiatives to promote greater environmental responsibility; and
- [Principle 9](#): encourage the development and diffusion of environmentally friendly technologies.

Anti-Corruption

- [Principle 10](#): Businesses should work against corruption in all its forms, including extortion and bribery.

Bijlage II: Criteria voor landenuitsluiting

For a country's sovereign bonds to be investable, sanctions on the country, if any, should not meet the following criteria:

1. Sanctions are imposed by the UN and/or EU.
2. Sanctions are related to non-compliance with international treaties signed by the Netherlands (or to which the country is subject to as member of the international community).
3. The country's administration is subject to targeted measures, comprised of a travel ban and/or an asset freeze OR the country is subject to a country-wide arms embargo.
4. In case no timelines/limits are provided for sanctions to end, a 10 year timeframe is applied to assess the applicability and used as maximum validity period unless the controversies underlying the sanctions are clearly still on-going.

Bijlage III: Criteria voor uitsluiting tabaksproducenten

SP TNO sluit tabaksbedrijven uit die voldoen aan de volgende criteria:

- Bedrijven die meer dan 5% van hun omzet halen uit de productie van tabak.
- Onder tabak wordt verstaan tabak, sigaretten, sigaren, pijptabak, rookloze tabak en elektronische sigaretten.
- Het universum bestaat uit beursgenoteerdebedrijven die in de voornaamste Developed- en Emerging Market indices zijn opgenomen.
- De uitsluiting geldt voor de discretionaire mandaten die in aandelen en obligaties beleggen.

Bijlage IV: Criteria voor uitsluiting tabaksretailers

SP TNO sluit tabaksbedrijven uit die voldoen aan de volgende criteria:

- Bedrijven die meer dan 5% van hun omzet halen uit de verkoop van tabak.
- Onder tabak wordt verstaan tabak, sigaretten, sigaren, pijptabak, rookloze tabak en elektronische sigaretten.
- Het universum bestaat uit beursgenoteerdebedrijven die in de voornaamste Developed- en Emerging Market indices zijn opgenomen.
- De uitsluiting geldt voor de discretionaire mandaten die in aandelen en obligaties beleggen.

Bijlage V: Criteria voor uitsluiting van State Owned Entities

Staatsgecontroleerde ondernemingen worden uitgesloten als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- Het land behoort qua mensenrechtenschending in minimaal drie van de afgelopen vijf jaar tot de worst-of-the worst op basis van de lijst van Freedom House of als de overheid van een land beschuldigd wordt van recente wreedheden en die overheid daarnaast de civiele en politieke rechten van haar inwoners ernstig inperkt.
- De overheid heeft een meerderheidsbelang (>50%) in de onderneming.
- De onderneming genereert >50% van de jaarlijkse overheidsinkomsten.